

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.II.556/2009/6.szám

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2009. év november hó 19. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

é g z é s t:

A család büntette miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által védője útján benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva, a Budakörnyéki Bíróság 13.B.1081/2002/62. számú ítéletét, és a Pest Megyei Bíróság 1.Bf.626/2008/5. számú végzését hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. A Budakörnyéki Bíróság 2008. év szeptember hó 10. napján kihirdetett 13.B.1081/2002/62. számú ítéletével a terhelt bűnösségét család büntetében (Btk. 318. § (1) bekezdés, (5) bekezdés a) pontja) állapította meg. Ezért őt 6 hónapi - végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre ítélte. A magánfél polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasította, és rendelkezett a bűnügyi költség viseléséről.

A másodfokon eljáró Pest Megyei Bíróság a 2009. év március hó 24. napján megtartott tanácsülésen meghozott 1.Bf.626/2008/5. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az ítéleti tényállás lényege szerint a terhelt által vezetett gazdasági társaság a magánfél vezetése alatt álló Kft.1 alvállalkozójaként csatornázási munkákat végzett 1999. év novemberéig.

A terhelt, mint a Kft.2 ügyvezető igazgatója egy kotró-rakodó gépet vásárolt a egy Kereskedelmi Kft-től, 1 500 000 forintért. Az eladó a vételár teljes kiegyenlítéséig a munkagépen tulajdonjogát fenntartotta.

A terhelt a kotró-rakodó gép vételár részleteit nem tudta kifizetni, ezért magánfélllel megállapodott arról, hogy a Kft.1 átvállalja tartozásait, és így az előbbiekben jelzett munkagép a Kft.1 tulajdonába kerül. E megállapodásnak megfelelően Kft.1 a gép vételárát a terhelt helyett kifizette.

A terhelt felkereste a most már a kft.1 tulajdonát képező árokásó gép zárt területen lévő tárolási helyét. A telepet őrző biztonsági őrnek - tulajdonjoga igazolására - a gépre vonatkozó korábbi adásvételi szerződést mutatta fel. Ennek alapján az őr hozzájárult a gépelszállításához, a terhelt pedig azt elszállította, majd értékesítette.

A Kft.1-nek okozott kár nem térült meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a terhelt a már nem hatályos adásvételi szerződés felmutatásával a biztonsági ört megtévesztve, jogtalan haszonszerzés végett vitte el a munkagépet, és annak eladásával jelentős kárt okozott. Cselekményét csalásként értékelte.

II. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt védője útján nyújtott be felülvizsgálati indítványt. Eszerint a tényállásból a jogtalan haszonszerzési célzat nem állapítható meg. Ezzel összefüggésben a védő - a polgári jog szabályaira hivatkozással - azt állította, hogy a gép az eladáskor a terhelt cégének tulajdonát képezte, saját tulajdonára pedig senki nem követhet el csalást. Vitatta ugyanis a munkagép értékesítésének jogszerűségét, arra hivatkozott, hogy engedményezés útján a gép tulajdonjogát a Kft.1 nem szerezhette meg, mert engedményezés tárgya kizárólag követelés lehet.

A Legfőbb Ügyészség BF.1805/2009. számú írásbeli nyilatkozatában a felülvizsgálati indítványt nem tartotta alaposnak, ezért a megtámadott határozatok hatályában tartását indítványozta. Kifejtette, hogy a munkagép adásvétele joghatályos volt. A terhelt - egy, a gépre vonatkozó korábbi adásvételi szerződésre hivatkozással az őréssel megbízott személyt megtévesztve - azt állította, hogy az sajátja, ezért a gépet őrző az elszállításhoz hozzájárult. A terhelt a gépet ténylegesen megvásárló sértettnek kárt okozott.

A terhelt védője a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatára írásban tett észrevételt, amelyben továbbra is arra hivatkozott, hogy a gép a terhelt cégének tulajdonában állt. Mindemellett sérelmezte azt is, hogy az eljárás során a terhelt és a magánfél együttes tárgyalási jelenlétének hiányában a szembesítés elmaradt, a terhelt védekezési joga is sérült.

Az ügyben a Be. 420. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános tartott nyilvános ülésen a védő a felülvizsgálati indítványt fenntartotta, a Legfőbb Ügyészség képviselője az írásbeli nyilatkozattal egyező tartalommal szólalt fel.

III. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett, a felülvizsgálati indítványban megjelölt, a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott okból bírálta felül.

A törvény szerint a tényállás helyessége a felülvizsgálat tárgya nem lehet, a felülvizsgálati eljárásban a megtámadott határozatokban megállapított tényállás az irányadó (Be. 423. § (1) bekezdésének második mondata).

Az ítéleti tényállásból kitűnően a terhelt a részére tulajdonjog fenntartással eladott gép tulajdonjogát nem szerezte meg. A vételárat teljes egészében kifizetni nem tudta, azt helyette - egyéb tartozásaival együtt - a magánfél vezetése alatt álló Kft.1 fizette ki, aki ezzel a munkagép tulajdonosa lett.

A büntetőjogi felelősség önálló elbírálásáról rendelkező Be. 10. §-a szerint abban a kérdésben, hogy a terhelt követett-e el és milyen bűncselekményt, a bíróságot nem köti a más eljárásban, így különösen a polgári eljárásban, a szabálysértési vagy a fegyelmi eljárásban hozott határozat, illetőleg az abban megállapított tényállás. Ebből következően a büntető ügyben eljáró bíróság polgári jog körébe tartozó kérdést is eldönthet.

Adott esetben a vagyon elleni bűncselekmény miatt folyamatban lévő büntetőügyben eljáró bíróságra hárul annak a kérdésnek az eldöntése, hogy a bűncselekmény elkövetési tárgya kinek a tulajdonában, illetőleg a birtokában volt az elkövetés időpontjában (BH. 2000/388.).

Jelen ügyben e kérdést érintően az ügyben eljáró bíróság döntött és tényként rögzítette, hogy a vagyon elleni bűncselekmény tárgya az elkövetés időpontjában a sértett, és nem a terhelt tulajdona volt. E ténymegállapítás a felülvizsgálati eljárásban már nem volt vitatható.

A Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző csalás büntettét az követi el, aki jogtalan haszonszerzés végett mást tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart és ezzel kárt okoz.

Aki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa, lopást követ el (Btk. 316. § (1) bekezdés).

A csalás sértettje - a tévedésbe ejtése vagy tévedésben tartása folytán - önmaga rendelkezik vagyontárgya átadásáról. A lopás elkövetője azonban a sértett tudta nélkül jut az eltulajdonítani kívánt idegen dologhoz.

A terhelt tévedésbe ejtő módszerével (a korábbi, már nem hatályos adásvételi szerződés felmutatásával) nem a munkagép tulajdonosát, hanem az őrzést végző személyt az elvétel érdekében tévesztette meg. Az őr a géppel nem rendelkezett, csupán őrizte a tárolást biztosító telephelyet. A terhelt az őr megtévesztésével elérte, hogy a gépet a telephelyről kihozhatta. Megtévesztése nyomán nem a vagyontárgy tulajdonosa rendelkezett tehát a gép átadásáról, ahhoz a terhelt a sértett tudta nélkül, elvétellel jutott.

E körülmények folytán a Legfelsőbb Bíróság jogsértőnek találta a terhelt elbírált vagyon elleni cselekménye minősítését, helyes jogértelmezés mellett ugyanis a terhelt nem csalást, hanem lopást követett el. Ám ez a jogsértés a felülvizsgálat szempontjából közömbös, mert a büntetési tételek azonosak, a cselekmény téves anyagi jogi minősítése a kiszabott büntetés törvényességét nem érinti (Be. 416.§ (1) bekezdésének b) pont).

Ezért a Legfelsőbb Bíróság jogi álláspontját a pontos jogértelmezés érdekében szükségesnek tartva, csupán a határozat indokolásában fejtette ki.

A Be. 426. §-a alapján a megtámadott határozatokat hatályukban fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja. Az ismételt felülvizsgálati indítvány benyújtásával összefüggő tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul. Az ugyanazon jogosét által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal, ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság mellőzheti (Be. 421. § (3) bekezdés).

Budapest, 2009. év november hó 19. napján

Dr. Schäfer Annamária
a tanács elnöke

Dr. Csere Katalin
előadó bíró

Dr. Molnár Gábor
bíró